

เรื่องเล่าจากห้องเรียน

เรื่องเล่าที่หยิบยกขึ้นมาเล่าครั้งนี้ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในช่วงภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ในหน่วยโครงการบูรณาการ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนรุ่งอรุณ หน่วยการเรียนรู้นี้มีชื่อว่า “เที่ยวกิน เที่ยวเล่น ในสวนป่ารุ่งอรุณ” คุณครูเก๋ - นิษฐา มิ่งมงคลรัตน์ เริ่มต้นจากการพาเด็กๆ ให้สังเกตสิ่งรอบตัว เข้าใจธรรมชาติ ปรับตัวในการใช้ชีวิตให้เป็นปกติ โดยพื้นที่ในการเรียนรู้ครั้งนี้เริ่มจากสวนป่าในโรงเรียนที่มีพืชพรรณ ต้นไม้หลากหลายชนิด เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านการสำรวจ สังเกต เที่ยวชม เที่ยวชิม ลิ้มลองพืชผักที่ไม่เคยลองมาก่อน สิ่งที่เด็กๆ สนใจมากเลย คือ ไบมะขาม ที่เขาไม่เคยคิดมาก่อนว่ามันกินได้ และเมื่อได้ลองชิม ก็ยิ่งตื่นตากับรสชาติที่ได้ลิ้มลอง เด็กๆ พยายามบอกเล่ารสชาติที่ตนเองได้รับออกมา มีทั้ง เปรี้ยว ชม บางคนบอกว่า ผาด ครูจึงถามต่อว่า ผาดเป็นอย่างไร เขาก็อธิบายต่อว่า มันจะกินแล้วติดอยู่ในปาก ผิดๆ เสียฟัน จะกลืนไม่ลงต้องกินน้ำถึงจะหาย บางคนบอกว่ารสชาติแปลกๆ ตอนแรกจะเปรี้ยวต่อมารสชาติจะเปลี่ยนเป็นขมนิดหน่อยตอนท้าย และทุกคนลงความเห็นว่ ไบมะขามมีรสเปรี้ยวคล้ายมะขามที่เขาเคยทาน การที่ได้เด็กๆ ได้ชิมรสชาติ ลิ้มรสจากของจริง ทำให้ภาษาที่ถ่ายทอดออกมามีความชัดเจน จากความเข้าใจของตนเอง

การสำรวจธรรมชาติในโรงเรียนดำเนินไปควบคู่กับการสังเกตและบันทึกสภาพอากาศประจำวัน สิ่งนี้จะเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กๆ ได้รับรู้โดยละเอียดกับความเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นก็คือเรื่องของฤดูกาลที่ในแต่ละฤดูกาลเองก็มีความแตกต่างกันในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ลักษณะต้นไม้ อากาศ ท้องฟ้า และดิน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่ทำทหายสำหรับเด็กประถม ๑ มากที่จะต้องคอยสังเกต และทำความเข้าใจธรรมชาติที่เกิดขึ้น รับรู้มันให้เป็นเรื่องปกติธรรมดาว่า ในแต่ละวัน ไม่มีสิ่งใดไม่เปลี่ยนแปลง เด็กๆ เองจะต้องปรับตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับสภาพอากาศที่เกิดขึ้น และในการสังเกตสภาพอากาศประจำวันนี้ทำให้เด็กๆ ได้ใช้คำในการระบุสิ่งต่างๆ ที่เห็น ได้ล้มคม สะสมชุดคำศัพท์เกี่ยวกับสภาพอากาศ ฟ้าโปร่ง แดดจ้า ฟ้าครึ้ม มีเมฆมาก อากาศร้อน อบอ้าว หนาว และเด็กๆ จะเป็นผู้ที่เลือกใช้ภาษามาระบุในแต่ละเหตุการณ์ได้อย่างมีความหมาย ชัดเจน สื่อสารได้ตรงกับสิ่งที่ตนเองคิดและต้องการบอกเล่า

นอกจากการสังเกตสภาพอากาศในแต่ละวันแล้ว อีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำหายและโดนใจเด็กๆ มากเลยคือ “การทำของเล่นในฤดูหนาว” ช่วงนั้นเด็กๆ ได้เรียนรู้ธรรมชาติในฤดูฝนมาแล้ว เมื่อถึงฤดูหนาวสภาพสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเปรียบเทียบกับฤดูฝนนั้นแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เป็นสิ่งที่ยุ่งยากเตือนให้ ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา คราวนี้หน้าที่ต่อไปของครูจึงเกิดขึ้นว่า แล้วเราจะจัดการเรียนรู้อย่างไรต่อให้เด็กยังได้เรียนรู้มากขึ้นไปอีกจึงเกิดเป็นคาบเรียน “ทำของเล่นในฤดูหนาว” ขึ้นมา ซึ่งเป็นคาบเรียนที่มีเป้าหมายให้นักเรียนได้พิสูจน์ว่าลักษณะต้นไม้ในฤดูหนาวเปลี่ยนไปแล้ว นอกจากการมองเห็นด้วยตา การสัมผัสและลงมือทำ เป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้ครั้งนี้เกิดขึ้นจากตัวเด็กๆ เอง

มีถ้อยคำระบุเป้าหมายการเรียนรู้ ES ๐.๕๐

การทำของเล่นในฤดูหนาว เริ่มต้นขึ้นด้วยการที่เด็กๆ ได้ไปสำรวจธรรมชาติรอบโรงเรียนอีกครั้ง ทำให้เห็นว่า ต้นไม้เริ่มมีใบไม้ร่วง กิ่งไม้ ใบไม้แห้ง บางต้นมีใบไม้ถึง ๓ สี สังเกตมาถึงพื้นดินจะเห็นว่าดินแห้ง แตก ไม่เหมือนเดิม เด็กๆ จึงเห็นความเชื่อมโยงที่ว่า เมื่อน้ำน้อยลง ต้นไม้จึงต้องลดการใช้น้ำ ใบไม้จึงร่วง ความเข้าใจเหล่านี้เด็กๆ ได้รู้และเห็นโดยประจักษ์ และในการสำรวจครั้งนี้เอง เด็กๆ ได้ฝึกการเลือกใช้คำโดยการระบุสภาพแวดล้อมที่เห็น พูดอธิบายจนเพื่อนและครูเข้าใจ ได้เก็บสะสมคลังคำศัพท์ของตนเองเพิ่มขึ้น ทั้งจากการระบุคำจากความเข้าใจของตนเอง และเรียนรู้คำจากเพื่อน นอกจากการเล่าแล้ว เด็กๆ ยังได้เลือกถ่ายภาพความเปลี่ยนแปลงที่ตนเองเห็นนั้น นำกลับมาบันทึกเป็นความรู้ของตนเอง และยิ่งมั่นใจได้ว่าเด็กๆ เข้าใจความหมายของคำนั้นๆ ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

ภาพใบไม้สามสีที่นักเรียนถ่ายไว้ด้วยตนเอง

ภาพพื้นดินแห้งแตกเพราะขาดน้ำ

จากนั้นครูจึงให้โจทย์ต่อว่า “ให้นักเรียนประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุธรรมชาติ ที่ใช้เวลาไม่เกิน ๓๐ นาที”

ทุกคนต้องเลือกวัสดุจากธรรมชาติตามฤดูกาล (ฤดูหนาว) มาประดิษฐ์เป็นของเล่นจากการที่เด็กๆ ได้สังเกตและเข้าใจธรรมชาติในฤดูหนาวแล้วว่า ลักษณะต้นไม้จะแห้ง ใบไม้ร่วง แห้ง กรอบ กิ่งไม้ร่วง ฉะนั้น ในการเลือกวัสดุจากธรรมชาติจะพบ ใบไม้แห้ง กิ่งไม้แห้งเป็นส่วนใหญ่ และในการนำกิ่งไม้แห้งมาใช้ในการประดิษฐ์ของเล่นจะต้องระวังเรื่องของความเปราะของกิ่งไม้ ฉะนั้น นักเรียนจะต้องเริ่มคิดและวางแผนแล้วว่า ในการประดิษฐ์ของเล่นที่วัสดุแห้ง เพราะ น้ำหนักเบา จะประดิษฐ์เป็นอะไรได้บ้าง รวมถึงการวางแผน ออกแบบในการเลือกอุปกรณ์เสริมในการมัด รัด ตัด วัสดุต่างๆ เช่น หนังสติ๊ก ไม้พรม เชือก หรือกาว เขาต้องเลือกว่าจะใช้อะไรจึงจะเหมาะสม

การเลือกวัสดุและการประดิษฐ์ของเล่นของนักเรียนดำเนินไปบนความเป็นห่วงของครูว่าเขาจะทำได้ไหม ซึ่งทำที่ ความสนุกสนาน กระตือรือร้นในการหาของ การประดิษฐ์ของเล่น รวมถึงสีหน้าที่ยิ้มแย้มในการบอกเล่าถึงของเล่นที่ตนเองทำของเด็กๆ ในวันนั้น เป็นบทพิสูจน์ที่ทำให้ครูรู้ว่าในโลกของเด็กๆ ความท้าทายจากการทำงาน การให้โอกาส การยอมรับแนวคิด และการช่วยเหลืออย่างพอดี จะดึงความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาของเขาออกมา และท้ายที่สุดแล้ว “เขาทำได้” และได้ดีด้วย

ยกตัวอย่างนักเรียนคนหนึ่งของห้อง ใจปู่ (เด็กชายณเดชน์ รัตนธรรมมาศ) ใจปู่เป็นเด็กที่สื่อสารน้อย มักใช้ภาษากายในการสื่อสาร เนื่องจากพูดไม่ค่อยชัดนัก ครูจึงเข้าใจว่าเขามีคำศัพท์ไม่เพียงพอ เมื่อได้รับโจทย์ในการประดิษฐ์ของเล่น ครูพบว่าใจปู่สามารถเลือกไม้ซึ่งเป็นวัสดุจากธรรมชาติและเชือก มาลงมือทำของเล่นได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ลังเลใดๆ ทั้งสิ้น เขาเลือกที่จะนำความสามารถในการผูกเชือกของตนเองมาใช้ ขณะพันเชือกใบหน้าของเขามีรอยยิ้มอยู่ตลอดเวลา เมื่อครูเข้าไปสอบถาม ใจปู่เองก็พยายามที่จะพูดอธิบายให้ครูเข้าใจว่าเขาประดิษฐ์อะไร เลือกไม้อย่างไร และของเล่นที่เขาเลือกทำก็คือ ปืนที่สามารถเปลี่ยนเป็นดาบได้ ทำให้ครูเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าการเป็นคนพูดน้อยไม่ได้แปลว่าเขาไม่มีค่าในการสื่อสาร แต่การที่ครูจัดกิจกรรมที่ทำหายในการคิดและลงมือทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใจปู่ชอบ เขาจึงคิดและพูดสื่อสารเรื่องราวที่เกิดขึ้นออกมาได้อย่างละเอียดและไม่มี ความกลัวที่จะบอกครู การลงมือทำอย่างมีฉันทะได้ทำให้เขาใช้ภาษาในการบอกเล่าถ่ายทอดความรู้สึก ความเข้าใจและความภูมิใจของตนเองออกมาได้

รอยยิ้มที่เกิดขึ้นขณะทำของเล่น

ปืนในจินตนาการที่สามารถเปลี่ยนเป็นดาบได้

สิ่งสำคัญอีกหนึ่งอย่างที่ครูได้พบคือ การลงมือทำจากโจทย์ที่ทำหาย นอกจากจะทำให้เด็กๆ ได้นำเอาความสามารถของตนเองออกมาแล้วยังเป็นพื้นที่แสดงออกถึงตัวตนของตนเอง เห็นได้จากของเล่นที่เด็กๆ ประดิษฐ์ ที่มีพื้นฐานมาจากความชอบ ความสนใจส่วนตัวของเด็กๆ เอง เด็กผู้ชายมักประดิษฐ์ของเล่นประเภท ปืน ดาบ ธนู ส่วนเด็กผู้หญิงจะเป็นธนู เรือ และของตกแต่งน่ารักๆ

การให้คำแนะนำ
ป้อนกลับที่ดี
ES ๐.๗๕

เมื่อจบคาบเรียนครูได้จัดกระบวนการให้เด็กๆ ได้เล่าถึง
ของเล่นที่ตัวเองประดิษฐ์ โดยครูมีประเด็นให้ ๓ ข้อ คือ บอก
ชื่อของเล่น บอกวัสดุที่เลือกใช้และเหตุผลที่เลือก และให้บอก
วิธีการเล่น ครูใช้เวลาเด็กๆ ได้เรียบเรียงและซักซ้อมสิ่งที่
พูดก่อน เมื่อถึงเวลาบอกเล่า ปรากฏว่าทุกคนสามารถบอกเล่า
เรื่องราวของเล่นของตนเองได้ ไม่เพียงบอกเล่าตามประเด็น
๓ ข้อที่ครูให้ พวกเขายังบอกถึงขั้นตอนการทำ ตั้งแต่เลือก
วัสดุ บอกเทคนิคในการเลือกให้เพื่อนรู้ได้ เพราะในการทำงาน
ครั้งนี้มีการเรียนรู้ การแก้ปัญหาที่เด็กๆ เกิดความรู้นั้นขึ้นมา
ด้วยตนเองแล้ว แม้บางคนจะมีข้อติดขัดบ้างในการใช้อุปกรณ์
รัดหนังยาง หรือมัดเชือกไม่ถนัด แต่เมื่อครูแนะนำวิธีการ เด็กๆ
ก็สามารถทำต่อได้ด้วยตนเอง จนเกิดความภูมิใจในผลงาน และ
ถึงบางวัสดุที่เลือกมาจะเปราะมากจนเล่นแล้วหัก แต่เขาก็ได้
เกิดการเรียนรู้ว่า ครั้งต่อไปจะต้องเลือกไม้แบบไหนของเล่น
จึงจะแข็งแรงคงทน

ท้ายที่สุดเด็กๆ ได้มีโอกาสได้ประมวลความรู้ เขียนบันทึกความเข้าใจสภาพแวดล้อม
เก็บภาพความประทับใจจากการทำของเล่น รวมถึงวิธีทำ มาแปะติดไว้ในใบงานของตนเอง
เมื่อทำจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ก็เรียกได้ว่าคาบเรียนนี้ครูได้นำพาเด็กๆ นำสมรรถนะของ
ตนเองออกมาใช้และได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง

ภายหลังการร่วมแลกเปลี่ยนเรื่องเล่าจากห้องเรียน ในการประชุมโครงการครูเพื่อศิษย์
สร้างการเรียนรู้ระดับเชื่อมโยงออนไลน์ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ซึ่งประกอบ
ไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช รศ.ประภาภัทร นิยม และทีมผู้บริหาร
โรงเรียนรุ่งอรุณ คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจลและคณะทำงาน
โครงการครูเพื่อศิษย์สร้างรู้สู่ระดับเชื่อมโยง ก็ทำให้ได้รับคำแนะนำเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การสอนที่สำคัญมาก คือ เรื่องการซ่อนความรู้จากเด็กเกี่ยวกับชุดคำศัพท์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
ระหว่างการเรียนรู้ เพิ่มเติมขึ้นไปจากกระบวนการที่ได้เล่าไปแต่ละขั้นตอน เด็กๆ ได้มี
การพูดสื่อสาร ถ่ายทอดชุดคำอยู่ตลอด เริ่มตั้งแต่การเดินสำรวจ ได้ลิ้มชิมรสของพืชพรรณ
ที่เด็ก ๆ ได้ร่วมกันระบุรสชาติใบมะขาม ช่วงที่ระบุสภาพอากาศ ลักษณะต้นไม้ ท้องฟ้า

ดิน และช่วงที่เลือกเก็บวัสดุจากธรรมชาติไปประดิษฐ์ของเล่น คำศัพท์ใหม่ๆ เกิดขึ้น อยู่ตลอดเวลาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ที่สัมผัสได้จริง แต่กลับกลายเป็นครูเองที่ ให้ความสำคัญกับชุดคำที่เกิดขึ้นแต่ละหมวดน้อยเกินไป โดยอาจจะมุ่งเน้นเพียงชุดคำ สำคัญที่ได้วางแผนไว้ในคาบเรียน ซึ่งก็คือ การบอกเล่าสมบัติวัสดุ วิธีการเลือก และวิธีทำ ของเล่น ทำให้ชุดคำในหมวดของธรรมชาติ และสภาพอากาศที่ถูกระบุออกมาโดยเด็กๆ นั้น หายไปโดยไม่มีการบันทึกเอาไว้

จากคำแนะนำที่ได้รับทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการให้ความหมายและความสำคัญของคำและภาษาที่เกิดขึ้นของเด็กๆ มากขึ้น จึงจะนำไปปรับปรุงแผนการสอนในครั้งต่อไป ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมย่อยที่เด็กๆ ได้มีโอกาสบันทึกความรู้ใหม่ หรือชุดคำศัพท์ที่เกิดขึ้น เช่น ให้บันทึกธรรมชาติของใบมะขามที่เมื่อกลับมากดูอีก ก็ครั้งก็บันทึกธรรมชาติได้ทันที อาจใช้วิธีวาดภาพใบหน้าขณะชิม ที่จะสื่อให้เห็นถึง ธรรมชาติ และให้เด็กๆ บันทึกคำเกี่ยวกับธรรมชาตินั้นๆ ลงในใบงาน
๒. ให้เด็กๆ เขียนคำที่ได้พูดระบุในแต่ละหมวด และนำชุดคำที่ได้มาจัดบอร์ดในห้องเรียน เมื่อพบเจอหรือรู้จักคำอื่นในหมวดเดียวกัน เด็กๆ สามารถนำไปเขียน และนำมาเติมลงในบอร์ดได้ มีช่วงเวลาให้ได้อ่าน ได้ทวนกัน เพื่อให้ชุดคำเหล่านั้น ไม่หายไป และมีความหมายให้เด็กๆ ได้เลือกนำไปใช้เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นน่าจะ ให้เด็ก ๆ ได้บันทึกคำต่าง ๆ ลงในสมุดคำศัพท์ประกอบภาพ
๓. จัดกิจกรรมให้เด็กๆ ได้คิดและลงมือทำ แก้ปัญหาด้วยตนเองมากขึ้น โดยต้อง วางใจ ไม่คิดว่าเขาเป็นเพียงเด็กประถม ๑ แต่ครูจะคิดโจทย์ที่ทำหายสมรรถนะ ของวัย ป.๑ ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากที่สุด เพื่อให้เด็กๆ ได้มีโอกาส นำสมรรถนะที่ตนเองมี ทั้งด้านการฟังและทำความเข้าใจโจทย์ การคิด วางแผน ในการพิชิตโจทย์ การพูดสื่อสาร ถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้ ท้ายที่สุดจะนำไปสู่ การอ่านและการเขียน ซึ่งจะใช้มากในการบันทึกความรู้ที่เกิดขึ้นของตนเอง
๔. เพิ่มการให้เด็กๆ อ่านหนังสือเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติให้มากขึ้น เช่น เรื่องเล่นในธรรมชาติ หรือนิทานเกี่ยวกับฤดูกาล รวมถึงการที่ครูเลือกหนังสือ เกี่ยวกับธรรมชาติ การประดิษฐ์สิ่งของมาอ่านให้เด็กๆ ฟัง เพิ่มมากขึ้นเพื่อการ เพิ่มพูนคลังคำ

เลือกอุปกรณ์ที่ใช้ประดิษฐ์ของเล่น

ของเล่นแบบต่างๆ ที่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้น

เรื่องเล่าจากห้องเรียน

ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนเพลินพัฒนา ตั้งต้นการเรียนรู้ในภาคจิตตะจากสมรรถนะในการอ่านเขียนที่สะสมมาจากภาคเรียนฉันทะนั้นคือ ความสามารถในการอ่านและเขียนคำที่ประสมด้วยสระอะ สระอา สระอิ สระอี สระอุ และสระอู ส่วนสมรรถนะที่ต้องสร้างขึ้นใหม่ในสัปดาห์แรกของภาคจิตตะคือ ความสามารถในการจำแนกสระอิและสระอาได้อย่างแม่นยำ ในแผนการเรียนรู้นี้คุณครูมีเวลา ๒ คาบ (๙๐ นาที) ที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความสามารถในการจำแนกสระอิ สระอา และเกิดความเข้าใจจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว

คุณครูหนึ่ง - นันทน์นิชา พัดเกิร์ต คุณครูหนุ่น - จริญญา จันทะดวง และคุณครูต๋อง - นฤตยา ถาวรพรหม คุณครูผู้สอนหน่วยวิชาภูมิปัญญาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ร่วมกันคิดกระบวนการเรียนรู้โดยอาศัยเค้าโครงแผนการเรียนรู้จากห้องเรียนวิจัยที่ได้ทำขึ้นเมื่อปีการศึกษาที่แล้ว ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ก็ทำให้คุณครูทั้ง ๓ คนต้องยิ้มแก้มปริไปตามๆ กัน

ลำดับขั้นของกระบวนการเรียนรู้

๑. ชี้นำ (๑๕ นาที)

๑.๑ ครูเคาะระฆังแห่งสติให้นักเรียนทำสมาธิก่อนเริ่มเรียน จากนั้นให้นักเรียนชมภาพถ่ายผลงานชิ้นล่าสุดของทุกคนที่เพิ่งทำสำเร็จไปเมื่อภาคฉันทะ พร้อมทั้งชื่นชมนักเรียนทุกคนที่มีความเพียรพยายามในการสร้างรูปภาพตัวฉันทะขึ้นมาด้วยความตั้งใจ จากนั้นให้นักเรียนลองสังเกตชิ้นงานของเพื่อนๆ ว่าชิ้นงานของใครใช้ความเพียรพยายาม เช่นไร ชิ้นงานแบบใดจึงจะเรียกว่าเพียรพยายาม

จากนั้นครูชวนนักเรียนทบทวนคำสระอา และสระอูในชิ้นงานของเพื่อนๆว่ามีคำใดบ้าง นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนคลังคำ ครูให้นักเรียนสังเกตคำที่มีสระอื่นๆ ในชิ้นงานเพิ่มเติม

ชิ้นงานตัวฉัน   เจ้าของผลงาน : เด็กชายพีรนนท์ พันธุ์ดีธร   นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. ชั้นก่อนเกิดโจทย์งาน (๑๐ นาที)

๒.๑ ครูทบทวนถึงสัตว์ตัวหนึ่งที่เด็กๆ ได้รู้จัก และได้วาดลงไปในคาบเรียนลายไทยแล้ว เขานั้นมีสี่ขาปีติปี เขาคือ อีกา ครูติดภาพอีกาไว้บนกระดาน

๒.๒ ให้เด็กๆ ลองออกเสียงคำว่า อี - กา พร้อมกัน และลองสังเกตว่า มีเสียงสระอะไรเพิ่มขึ้นมาจากที่เด็กๆ ได้เรียนรู้ไปแล้ว (สระอี) จากนั้นครูลองชวนเด็กๆ ออกเสียงสระ อี ให้ยาวที่สุด และเมื่อทำเสียงสระอี ให้สั้นจะกลายเป็นเสียงสระ อี

๒.๓ ครูชวนเด็กๆ หาคำที่ออกเสียง อี อา เหมือนคำว่า อีกา และลองกลับคำหาคำที่ออกเสียง อา อี รวมถึงคำสระอี และคำอื่นๆ ที่น่าสนใจ ที่พบในผลงานของเพื่อนด้วย โดยครูช่วยบันทึกคำเหล่านั้นลงบนกระดาน

๓. ชั้นทำงาน (สร้างสรรค์/ แก้ปัญหา) (๓๐ นาที)

๓.๒ นักเรียนบันทึกคำที่มีเสียง อี อา และ อา อี ลงในสมุดของตนเอง แล้ววาดภาพตกแต่งให้สวยงามได้ตามชอบใจ

๔. ชั้นอภิปรายสรุปการสรุป (ปฏิสัมพันธ์ทางความรู้) (๒๐ นาที)

๔.๑ นักเรียนออกมานำเสนอคลังคำของตนเอง และบันทึกคลังคำที่ตนสนใจลงไปที่ด้านหลังของสมุด

๕. ชั้นบริบูรณ์ (บันทึกการเรียนรู้และ AAR) (๑๕ นาที)

สรุปการเรียนรู้ในวันนี้ โดยครูถามนักเรียนว่า ๑) จากการทำกิจกรรมในวันนี้ นักเรียนรู้สึกอย่างไร ๒) นักเรียนให้คะแนนความเพียรพยายามของตนเองในวันนี้กี่ดาว ๓) นักเรียนสามารถนำคำบนกระดานที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในวันไปทำอะไรได้บ้าง

ครูต้องเล่าว่าเด็กๆ สนุกกับคำถามสุดท้ายมาก พวกเขาสนุกกับการแลกเปลี่ยนจนไม่อยากจะลุกไปทานอาหารกลางวันกันเลย เด็กคนหนึ่งเสนอว่าจะลอกคำที่อยู่บนกระดานลงในสมุด อีกคนหนึ่งเสนอว่าจะเอาคำมาแต่งเป็นเรื่องราว มีอีกคนหนึ่งเสนอว่าเราเอามาเขียนให้เสียงสลับไปมาได้ ในขณะที่อีกคนหนึ่งเสนอว่าจะเอาคำมาเขียนแล้ววาดภาพประกอบ

มีถ้อยคำระบุเป้าหมาย
การเรียนรู้ ES ๐.๕๐

เด็กคนหนึ่งเสนอว่าจะลอกคำที่อยู่บนกระดานลงในสมุด

๑

ฉันอยู่ที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

กีฟ้า คีตา มีนา ตีปลา ชีธา มีนา
พาที นาที มีอา ตีมีง ตามีนาดี
ดีดี ชีส ซ่ากระสีซิมพ ญี่ปุ่น
อยู่ที่ป่า ไอศกรีม ใจโคล เกาหลี่
ริมสี่ปาก เถ่ อีกาดำ อีก
ฟ้า

คุณมีลายมือที่สวยงามมากคะ

ครูต๋อง

๑๙ ส.ค. ๖๓

อีกคนหนึ่งเสนอว่าจะเอาคำมาแต่งเป็นเรื่องราว

๑

ฉันอยู่ที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คิดมาจาก ไอศกรีม ใจโคล และ
มาที่ เวกี่ มาดูการ์ตูน ตีตาซูฮัส ตีตา-
ปรอว่าของอิเชีส์ได้ใหญ่

เรื่องที่ใจดีออกมาแนะนำให้เพื่อนๆ ฟัง
สนุกมากคะ ☺

ครูต๋อง

๑๙ ส.ค. ๖๓

มีอีกคนหนึ่งเสนอว่าเราเอามาเขียนให้เสียงสลับไปมาได้

๑

วันพุธที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

1. กี่ฟ้า	ฟ้ากี่	2. ดีดี	ดีดี
3. งามี่	นี่มา	4. ตามีขา	ขา มีตา
5. งามี่	นี่มา	6. มีนี่	นี่มี
7. ซี้เคิล	เคิลซี้	8. สี่ฟ้า	ฟ้าสี่
9. นวี่	นี่น	10. ภูี่	นี่ภู
11. เกกขล	ขลเกก	12. เวก	กเว
13. ชวกู	กูชว	14. ภูี่	นี่ภู
14. ภูี่	นี่ภู	15. ซี้มา	มาซี้

โจทย์ที่จินตนาการนี้ทำให้เพื่อนๆ
และคุณครูต้องสนุกสนาน ตลกขบขันมากเลยล่ะ

๕ ครูต๋อง
๑๙ ส.ค. ๖๓

ในขณะที่อีกคนหนึ่งเสนอว่าจะเอาคำมาเขียนแล้ววาดภาพประกอบ

๑

วันพุธที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ไอศกรีม สี่ฟ้า นี่มา

พระอาทิตย์ ปลา เวก

ข้อความที่สวยงาม ♡

๘ ภาพประกอบก็น่ารักมากค่ะ

ครูต๋อง
๑๙ ส.ค. ๖๓

วันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

- ๑. กุ้งฟ้า
- ๒. สีส้ม
- ๓. คัสตง
- ๔. ปลา
- ๕. ปลา
- ๖. ปลา
- ๗. ปลา
- ๘. ปลา
- ๙. ปลา
- ๑๐. ปลา
- ๑๑. ปลา
- ๑๒. ปลา
- ๑๓. ปลา

เก่งมากค่ะ!

ครูทอง
๑๙ ส.ค. ๖๓

วันพุธที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

- 1. อากาศ
- 2. มีนา
- 3. คัสตง
- 4. ปลา
- 5. ปลา
- 6. ปลา
- 7. ปลา
- 8. ปลา
- 9. ปลา
- 10. ปลา
- 11. ปลา
- 12. ปลา
- 13. ปลา

เก่งมากค่ะ

พี่เลี้ยงเก่ง

ทำงานสะอาดเรียบร้อยดีมาก

♡ ครูทอง

๑๙ ส.ค. ๖๓

ครูต้องเลยให้เด็กๆ เลือกทำโจทย์ที่ตัวเองอยากทำ โดยมีข้อแม้ว่าทุกคนจะต้องลงมือทำอย่างเต็มที่เต็มกำลังเพื่อฝึกความมีวินัยให้สมกับชื่อภาคเรียนนี้ แล้วทุกคนก็ได้ทำงานที่ทำหายตัวเอง ตามโจทย์ที่ตัวเองตั้งไว้จนสำเร็จ

กิจกรรมที่สร้างความท้าทายในการเรียนรู้โดยมีอิกาเป็นตัวเอกในวันถัดมาคือ การชวนให้วาดภาพอิก้าของตนเอง ให้เหมือนจริง และสวยงามมากที่สุดโดยมีภาพอิก้าที่คุณครูวาดเองมาให้เด็ก ๆ ดูเป็นตัวอย่างเพื่อให้สังเกตวิธีวาด ซึ่งคุณครูได้เห็นว่าทุกคนจะต้องสังเกตให้ละเอียดมากๆ วาดภาพให้เหมือนที่สุด ทั้งลายเส้น และการลงสี เพราะทักษะการสังเกตนี้แหละที่จะนำไปสู่ความสามารถในการสังเกตรูปร่างของตัวอักษร รวมถึงการสังเกตวิธีการสะกดคำต่างๆ ด้วย ซึ่งการฝึกด้วยการวาดภาพจะช่วยให้นักเรียนใช้เวลาฝึกสังเกตได้นานกว่าการให้สังเกตตัวอักษร อีกทั้งยังได้ภาพสวยๆ ฝีมือของตนเองมาเป็น

ชิ้นงานภาพวาดอีกา เจ้าของผลงาน : คุณครูณฤตยา ถาวรพรหม คุณครูหน่วยภูมิปัญญาภาษาไทย ชั้น ๑ - ๒

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจอีกด้วย

ในชั้นทำงาน (สร้างสรรค์/ แก้ปัญหา) (๒๐ นาที) ครูแจกกระดาษสีขาวขนาดครึ่ง A4 ให้นักเรียน พร้อมภาพอีกาคนละ ๑ ภาพ นักเรียนลงมือวาดภาพให้เหมือนจริงที่สุด ครูเดินดูการทำงานและให้คำแนะนำ เน้นย้ำให้นักเรียนสังเกตให้ละเอียด และวาดภาพให้เหมือน เช่น ลายเส้นขนต่างๆ ดวงตา การลงสี

สีผสมน้ำ 2/5 29

อีกา

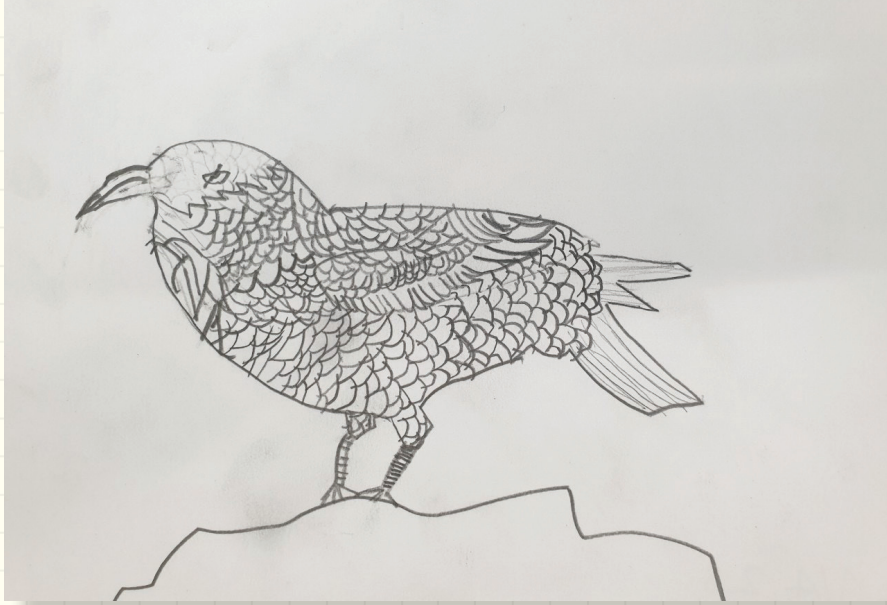
ชิ้นงานภาพวาดอีกา   เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงกุลลณี พูลสวัสดิ์   นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๑/๕ มีมือ มีขา

ชิ้นงานภาพวาดอีกา   เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงบุญยวีร์ บุญยวิทย์   นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชิ้นงานภาพวาดอีกา   เจ้าของผลงาน : เด็กชายวันวฤณณ์ สวัสดิ์   นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

การให้คำแนะนำ
ป้อนกลับที่ดี
ES ๐.๗๕

การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน
นำไปสู่การที่นักเรียนสอน
กันเอง ES ๐.๕๕

ชั้นอภิปรายสู่การสรุป (ปฏิสัมพันธ์ทางความรู้) (๕ นาที)
นักเรียนนำผลงานมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ และร่วมพูด
แสดงความชื่นชมชิ้นงานของกันและกันว่าชิ้นงานของใครวาด
ส่วนไหนได้ละเอียด สวยงามอย่างไร การจะทำเช่นนั้นได้ต้อง
สังเกตอย่างไร จะต้องวาดและลงสีอย่างไร ได้แลกเปลี่ยนวิธีการ
ทำงานระหว่างกัน ก็ยังเกิดทักษะในการทำงานที่หลากหลาย
มากขึ้นไปอีก ในขั้นนี้จึงเป็นขั้นของการรับคำแนะนำป้อนกลับ
จากทั้งเพื่อนและครู รวมถึงการสอนกันเองด้วย ซึ่งจะนำไปสู่
การเรียนรู้จากกันและกันทั้งในและนอกห้องเรียนได้ไม่รู้จักจบ ซึ่ง
ครูมักจะพบเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอยู่เสมอ ประเด็นที่น่าสนใจ
คือ นักเรียนแต่ละคนรู้จักวิธีที่จะเรียนรู้จากกันและกัน แต่ก็มี
ความเป็นตัวของตัวเองเพียงพอที่จะไม่ลอกเลียนแบบกัน

ถัดมาอีกวันหนึ่งครูตีตภาพอิกาบนกระดานและถามนักเรียนว่า “เด็กๆ คิดว่าอิกามีนิสัยอย่างไร” เด็กๆ ตอบทันทีว่าดุร้าย น่ากลัว ครูจึงถามว่า “ทำไมจึงคิดเช่นนั้น” เด็กๆ ตอบว่าเพราะอิกามีสีดำ น่ากลัว และอื่นๆ ครูบันทึกคลังคำบนกระดาน แล้วครูชวนนักเรียนคิดต่อไปอีกว่า มีสำนวนไทยอยู่สำนวนหนึ่ง คือ ใจดำเหมือนอิกา เด็กๆ เห็นด้วยกับสำนวนนี้หรือไม่ เพราะอะไร แล้วเด็กๆ คิดว่าอิกาน่าจะมีนิสัยเป็นอย่างไรได้อีกบ้าง คิดว่าอิกาจะเป็นสัตว์ที่เจตใจดีได้ไหม

ครูบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูมีบทอาขยาน ชื่อว่า “กาเอ๋ยกาด่า” ที่จะนำมาให้ครูนักเรียนร่วมกันอ่านบทอาขยานนี้ด้วยกัน และให้นักเรียนสังเกตเนื้อหาให้ดี เพราะในบทอาขยานนี้จะเฉลยว่า แท้จริงแล้วนั้นอิกามีนิสัยอย่างไร

เมื่ออ่านบทอาขยานจบ ครูถามนักเรียนว่า แท้จริงแล้วอิกามีนิสัยอย่างไร ให้นักเรียนร่วมแลกเปลี่ยนและพูดคุยถึงคำที่บ่งบอกถึงนิสัยที่แท้จริงของอิกา ครูบันทึกคลังคำบนกระดาน เช่น รักเพื่อน เผื่อแผ่ ไม่แซ่เขื่อน เกลื่อนกลุ่มรุมล้อมพร้อมพริก นำรักมีน้ำใจ โอบออารี

จากนั้นครูชวนนักเรียนคุยถึงคำว่า เกลื่อน ว่าแปลว่าอะไร และมีอะไรบ้างที่เราใช้คำว่าเกลื่อน (ไปไม้ กระจดาษ) เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่าเกลื่อนกลุ่มได้ดีขึ้น ครูได้เปิดวีดิทัศน์การ์ตูนที่มีฉากสัตว์ป่ามาเกลื่อนกลุ่มกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า เกลื่อนกลุ่มรุมล้อมพร้อมพริกมากขึ้น ซึ่งในการ์ตูนจะมีเนื้อหาคล้ายๆ บทอาขยานที่บรรดาสัตว์ทั้งหลายมีความรักเพื่อน ช่วยเหลือ เผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อกัน

เมื่อถึงเวลาที่ต้องทำงานครูฉายภาพตัวอย่างการทำชิ้นงานวรรณรูปอิกาของรุ่นพี่ปีที่แล้วให้ดู เพื่อให้นักเรียนเห็นตัวอย่างว่าผลงานที่ดีเป็นอย่างไร และเปิดโจทย์ให้นักเรียนนำคำที่เกี่ยวกับอิกใจดี และคำที่นักเรียนแลกเปลี่ยนบนกระดานมาสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานวรรณรูปอิกาให้สวยงาม เพื่อเขียนความเข้าใจใหม่ของตนที่มีต่ออิกาลงไปในชิ้นงาน ในขณะที่นักเรียนลงมือทำงาน ครูเดินดูให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ติดขัด

เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓

คืนนี้ (เพลง) น่ารักน่าชัง ขอมเพื่อเพื่อน
 มีน้ำใจ ไม่งก
 เพื่อแผ้ว ไม้ทรวอาหาร
 ใจดี บินเล่นกับเพื่อน
 รักเพื่อน ช่วยเหลือกัน
 แบ่งปัน มีเมตตา
 แบ่งอาหารให้เพื่อน

ดูร้าย เกเร ซึ่ไล่เสื้อผ้า ชอบจิกลูกนก ซึ่ซึ่โมย จิกหุ่นโลก ก็นลูกนก ชั่วร้าย

Wednesday 21

ลายไทย ชื่อ

ห้อง ๑/๒

วันพุธ ที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓

อีก

คำปัดปี่ กลิ้ง พี่ ก็นซากสัตว์
 ฟุ้ง จิก ๒

กาเลีย...กาตี
 กาเลีย กาคำ
 รุ้จัก รักเพื่อน
 ได้เหยื่อเดียวไม่แบ่งให้เพื่อน
 รักเพื่อนพวกขี้รังเรียกนก
 เกล็ดกินสุ่มสุ่มข้อมพวง
 น่ารักกว่าโลกกระไรหรือนก
 การเผื่อแผ้วนะพอหนูจุกกา
 มีมีโอบซึ้งรัก ตื่นเกลียด

รักเพื่อน
 เพื่อแผ้ว
 แบ่งปัน
 น่ารัก
 น้ำใจ
 โอบอ้อมอื้อ
 มีเมตตา
 ใจดี

สามัคคี อีสระ
 มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล
 ช่วยเหลือ อาวี
 เพื่อน รักครอบครัว

Wednesday 21

กำลังใจ ♥ อีก

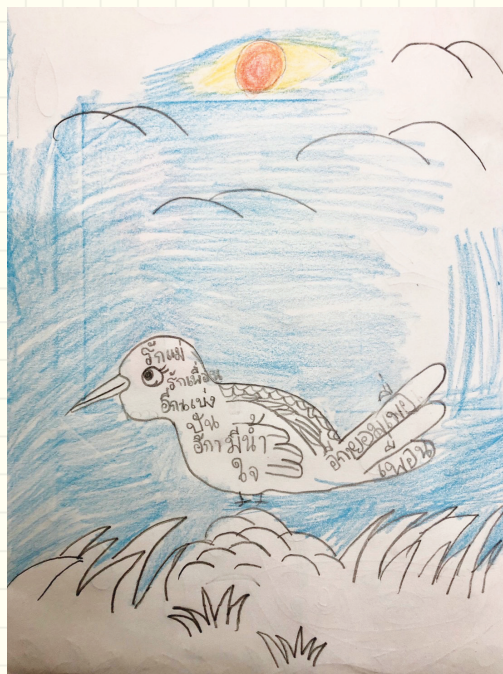
ห้อง ๑/๓

ครูเขียนคำที่นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจเดิม ก่อนที่นักเรียนจะได้รับฟัง บทอาขยานกาพย์กาตา ที่แต่งโดยนายนกแก้ว วสันตสิงห์ เอาไว้ทางฝั่งซ้ายของกระดาน และเขียนคำหลังจากที่นักเรียนเกิดความเข้าใจใหม่ เอาไว้ทางฝั่งขวา

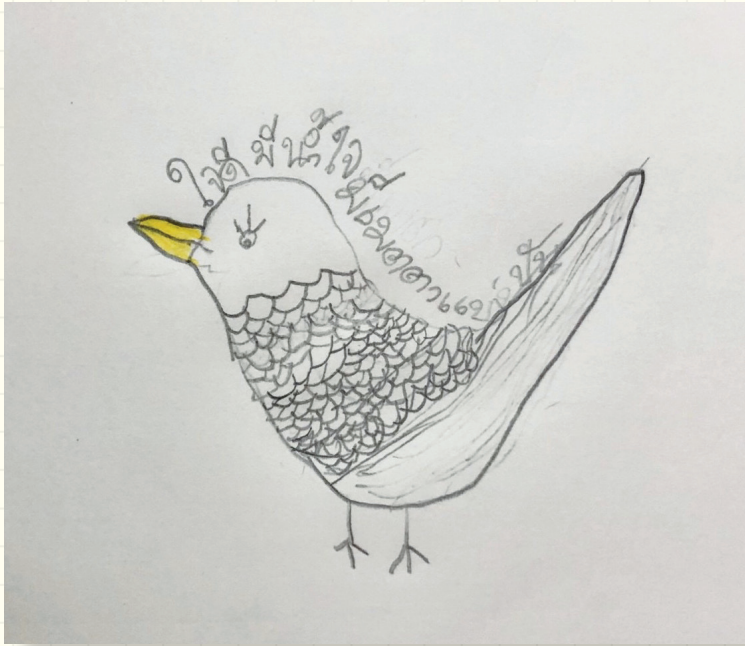
ในการทำงานชิ้นใหม่นี้ นักเรียนต้องเผชิญกับความท้าทายที่ยกขึ้นไปอีกชั้น นั่นคือ การต้องวาดรูปอีกา ที่เคยได้ฝึกฝนมาแล้วก่อนหน้านี้ และต้องเขียนสรุปความเข้าใจใหม่ที่ตนเองมีต่ออีกาไปในภาพอย่างกลมกลืนกันด้วย ซึ่งทักษะการสรุปความเข้าใจออกมา เป็นการเขียนนี้เป็นทักษะใหม่ที่นักเรียนชั้นประถม ๑ เพิ่งเคยฝึกทำเป็นครั้งแรก ในแผนการเรียนรู้นี้ แต่การเริ่มต้นเรียนรู้สิ่งใหม่จะไม่ยากจนเกินไป เนื่องจากคุณครู ได้สร้างการเรียนรู้เอาไว้ให้แล้วอย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถก้าวไปสู่ ความสำเร็จในการทำงานด้วยตัวของเขาเอง

ชิ้นงานวรรณรูปอิก้า   เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงบุญยวีร์ บุญยวิทย์   นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชิ้นงานวรรณรูปอิก้า   เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงบุญยวีร์ จิรวิศัลย์   นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชิ้นงานวรรณรูปอีกา เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงบัณฑิตรีย์ ศุภจิตรา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชิ้นงานวรรณรูปอีกา เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงณิชนันท์นภัส เจริญไพฑูลย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ดวงตา หมายเลข ๔

เจ้าของผลงาน : เด็กหญิงภรภัทร เจนศิริกุล และ
เด็กหญิงณัฐชานันท์ สุวัฒน์พิมพ์